

Projekt

z dnia 15 września 2026 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA WISŁA**

z dnia 24 września 2026 r.

**w sprawie wyboru Zbigniewa Czyża na laureata nagrody
Laur Gmin Ziemi Cieszyńskiej „Srebrna Cieszynianka”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2026, poz. 662 ze zm.)

Rada Miasta Wisła uchwala:

§ 1. Dokonanie wyboru Zbigniewa Czyża na laureata nagrody Laur Gmin Ziemi Cieszyńskiej „Srebrna Cieszynianka” w roku 2026.

§ 2. Uzasadnienie wyboru stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Burmistrzowi Miasta Wisła.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Wisła

Janusz Podzorski

Załącznik do uchwały nr

Rady Miasta Wisła

z dnia 24 września 2026 r.

Uzasadnienie wyboru Zbigniewa Czyża na laureata nagrody Laur Gmin Ziemi Cieszyńskiej „Srebrna Cieszyńianka” Zbigniew Czyż od ponad trzech dekad jest zaangażowany w zachowanie, przekazywanie i popularyzowanie tradycji kulturowych Wisły i Śląska Cieszyńskiego. Jego działalność społeczna i kulturalna ma charakter międzypokoleniowy, a jej efekty widoczne są zarówno w życiu lokalnej społeczności, jak i w obecności wiślańskiego folkloru na scenach regionalnych i ogólnopolskich. Jednym z najważniejszych obszarów jego działalności jest wieloletnie kierowanie Męską Grupą Śpiewaczą „Wańcy”, z którą pielęgnuje tradycyjne pieśni, gwarę i zwyczaje górali wiślańskich. Szczególne miejsce zajmuje tu „Kolędowanie pod oknami”, praktykowane w Wiśle 26 grudnia i oparte na wykonywaniu pod oknami domów tradycyjnych kolęd życzących. Zbigniew Czyż wraz z Wańkami od lat nie tylko podtrzymuje ten zwyczaj w jego naturalnym środowisku, ale również prezentuje go podczas konkursów, przeglądów i wydarzeń poświęconych kulturze tradycyjnej. Wieloletnia praca Zbigniewa Czyża z Wańkami przyniosła grupie liczne nagrody i wyróżnienia.

Do najważniejszych należą:

- Złota Spinka na Karpackim Festiwalu Kolędniczym w Bukowinie Tatrzańskiej w 1994 roku,
- I nagroda na Żywieckich Godach,
- I nagroda na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą,
- Złote Serce Festiwalu Folkloru Górali Polskich w Żywcu,
- Grand Prix Żywieckich Godów w 2018 roku,
- I miejsca na Żywieckich Godach w latach 2020, 2022 i 2023,
- II miejsce podczas 57. Żywieckich Godów w 2026 roku,
- I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Grup Kolędniczych podczas 54. Góralskiego Karnawału w Bukowinie Tatrzańskiej w 2026 roku za prezentację „Kolędowania pod oknami”,
- Nagroda Miasta Wisły w Dziedzinie Kultury i Sztuki „Trzy Smreki” w 2000 roku,

– Medal im. Bogumiła Hoffa „Zasłużony dla Miasta Wisła” w 2023 roku. Grupa prezentowała kulturę górali wiślańskich również poza regionem, m.in. w Londynie, Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, podczas Festiwalu Folkowego Polskiego Radia „Nowa Tradycja” oraz w audycjach radiowych i telewizyjnych. Szczególnym potwierdzeniem znaczenia działalności Zbigniewa Czyża było wpisanie w 2025 roku „Wiślańskiego kolędowania pod oknami” na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego. Zbigniew Czyż znalazł się w gronie przedstawicieli wiślańskich grup śpiewaczych, którzy w Studiu Koncertowym im. Witolda Lutosławskiego w Polskim Radiu odebrali oficjalną decyzję o wpisie, reprezentując osoby od pokoleń kultywujące tę tradycję. Działalność Wańców związana z kolędowaniem została również utrwalona w publikacji dr Małgorzaty Kiereś „Wiślański kolędowani”, wydanej przez Miasto Wisła w 2024 roku, dokumentującej miejscowe zwyczaje, teksty kolęd i ich zapisy nutowe. Zbigniew Czyż jest jednak nie tylko kierownikiem grupy śpiewaczej. Od wielu lat pozostaje aktywnym gawędziarzem, konferansjerem i popularyzatorem kultury regionalnej. Jest jednym z rozpoznawalnych głosów wiślańskiej sceny Tygodnia Kultury Beskidzkiej, której koncerty współprowadzi, wykorzystując swoją znajomość gwary, historii i obyczajowości regionu. Nie ogranicza się przy tym do zapowiadania kolejnych wykonawców, lecz przybliża publiczności znaczenie prezentowanych pieśni, tańców i zwyczajów. Od lat angażuje się również w wiślańskie dożynki oraz inne wydarzenia miejskie. Jako prowadzący i gawędziarz opowiada o dawnych zwyczajach, obrzędach i pieśniach, posługując się gwara wiślańską i przekazując wiedzę o kulturze regionu zarówno mieszkańcom, jak i odwiedzającym Wisłę gościom. Dzięki temu jego działalność wykracza poza scenę i ma również wymiar edukacyjny. Najważniejszą wartością ponad trzydziestoletniej aktywności Zbigniewa Czyża jest konsekwentne traktowanie lokalnego dziedzictwa jako żywej części współczesnej Wisły. Tradycyjne pieśni, gwara, zwyczaje i obrzędy dzięki jego zaangażowaniu są nie tylko prezentowane podczas wydarzeń, ale nadal praktykowane, dokumentowane i przekazywane kolejnym pokoleniom. Łączy rolę depozytariusza tradycji z umiejętnością opowiadania o niej współczesnym odbiorcom, przyczyniając się do zachowania kulturowej tożsamości Wisły i całego Śląska Cieszyńskiego. Za ponad trzydzieści lat działalności na rzecz ochrony i popularyzacji niematerialnego dziedzictwa Wisły i Śląska Cieszyńskiego, przekazywanie regionalnych tradycji kolejnym pokoleniom, wieloletnią pracę z Męską Grupą Śpiewaczą „Wańcy”, osobiste zaangażowanie w zachowanie „Kolędowania pod oknami”, promocję kultury regionu w kraju i za granicą oraz stałą obecność w życiu kulturalnym lokalnej społeczności Zbigniew Czyż w pełni zasługuje na uhonorowanie Laurem Srebrnej Cieszynianki.